

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

a F. J. r. l., egyesületi titkár.

1907. április hó 15.

VIII. FÜZET.

XLVI-ik évfolyam.

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ára egy évre, azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek tára stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám.

(Telefon : 37—22)

4 lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő.

“Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.-t. nyomása Budapest, Üllői-ut 25.

Munkatársaink tájékozásául! Az „Erdészeti Lapok“ közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közlő érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelekben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K., ha az átdolgozást igényel, avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—40 K., oly fordításért, mely átdolgozást igényel 16—24 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félvékre, s ilyeneken is csak az egyik oldallapra, törött alakban írják. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvételni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlenyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K., 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlenyomatok előállítása 30 példánynál 3 K. 60 fill., 50 példánynál 4 K.-val, 100 példánynál 5 K.-val többbe kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetvén meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

ERDÉSZETI LAPOK. Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkeszti *Bund Károly*. Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.

AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1907. ÉVI (XXVI.) ÉVFOLYAMA. Ara egyesületi tagoknak 2 K., másoknak 3 K. Áráat legczélszerűbb *45 f. postaköltséggel együtt előre beküldeni*, mert az utánvét aránytalanul drágítja a postaköltséget.

AZ ERDŐÓR vagy AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBEK ÉS FELELETEKBEN. Irta: Bedő Albert. VIII. kiadás, 1902. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.

AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE. Irta: bölcsészai Belházy Emil. I. rész. Ára tagoknak 6 K., nem tagoknak 10 K.

ERDÉSZETI NOVÉNYTAN. Irta: Fekete Lajos és Mágócsi-Dietz Sándor. I. kötet. Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ára tagoknak 12 K., nem tagoknak 18 K.

A TÖLGY ÉS TENYÉSZTÉSE. Irta: Fekete Lajos. Ára tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K., másoknak 6 K. Kapható a szerzőnél is Selmeczbányán.

ERDEI FACSEMETÉK NEVELÉSE. Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ara tagoknak 3 K., nem tagoknak 4 K.; 4 K. 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.

Izabella főgnő Frigyes főhg Hohenlohe K. hg Izabella főhgassz.
Izabella főherczegasszony által Javorinán elejtett bizon.

Henriette főherczegnő által Javorinán elejtett kőszáli kecske.

1907. ÁPRILIS HÓ 15.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

XLVI. ÉVF.

KÖZLÖNYE

8. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☉ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz., II. em.

ss A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közölhetnek. ss

(Telefon: 37-22.)

Az erdészeti főiskola és a gazdasági egyetem.

-Irta: Muzsnay Géza.

A szakközönség a napilapokból és az E. L. folyó évi VI. füzetében megjelent rövid közleményből értesült már arról, hogy a folyó évi márczius hó 7-én Budapesten, a földmivelésügyi miniszter elnöklete alatt megtartott értekezleten a jelen voltak tulnyomó többsége magáévá tette a fővárosban mezőgazdasági, erdészeti és állatorvosi fakultással felállítandó gazdasági egyetem eszméjét s ezáltal kifejezést adott annak a véleményének is, hogy erdészeti főiskolánknak Budapesten, a gazdasági egyetem kebelében van a legalkalmasabb helye. *Er már hűvés!*

Hogy az elméleti oktatás, nemkülönben a technikai tudományok, valamint az ipar és kereskedelem körébe tartozó ismeretek gyakorlati tanítása szempontjából Budapest Selmezbányánál összehasonlíthatlanul alkalmasabb hely a főiskola számára, úgy hiszem, mindez kétségen

*és előszörben erdészeti³⁰ vagyunk
és legyünk! Ne felejtsek!*

felül áll. Az sem szenvedhet kétséget, hogy Budapesten inkább megvannak a feltételek ahhoz is, hogy a főiskola hallgatói a szakszerű kiképzés mellett minél nagyobb mértékben megszerezhessék azokat a közgazdasági és egyéb általános ismereteket, amelyeket a gyakorlati élet az erdőgazdától hovatovább mind inkább-inkább megkövetel. Épp úgy nem szorul bizonyításra az sem, hogy a tanárok sokkal sikeresebb tudományos működést fejthetnének ki s ismereteiket a gyakorlati erdőgazdaság javára is jobban értékesíthetnék Budapesten, ahol a szakkörökkel s az erdészettel rokon tudományokat művelő intézetekkel állandó érintkezésben lehetnének, mint a nagyvilágtól annyira elszigetelt jelenlegi székhelyen.

Felesleges volna tehát most ezekre bővebben kiterjeszkednem; annyival inkább, mert hisz mindezek, a főiskola áthelyezését sürgető többi indokokkal együtt, ismeretek már a t. szakközönség előtt az Országos Erdészeti Egyesületnek az áthelyezés ügyében hozott 1896. és 1905. évi határozataiból, nemkülönben a főiskola tanárainak a múlt év végén a földművelésügyi miniszter elé terjesztett s az E. L. múlt évi XII. füzetében közölt emlékiratából. Ezuttal csupán két, olyan kérdéssel kívánok foglalkozni, amelyek a székhelyügy eldöntésének ugyyszólván a sarkpontjai. Az egyik az a kérdés, vajjon a szorosabb értelemben vett erdőgazdasági tudományok *gyakorlati oktatása* szempontjából tényleg előnyben van-e Selmezbánya Budapest felett? A másik a főiskola áthelyezésével járó *költségek kérdése*.

A szorosabb értelemben vett *erdőgazdasági tudományok* közé tartoznak szerintem első sorban az erdőműveléstan, az erdőhasználat, az erdőbecsléstan és az erdőrendezéstan. Arra, hogy ezekben a tudományokban a leg-

elemibb gyakorlati ismereteket a hallgatók elsajátítsák, Selmezbánya, illetve a város közelében lévő erdőségek tényleg alkalmasak. De alkalmas Budapest is, mert közelében szintén vannak erdők. Az ezen a téren megkövetelt szélesebb körű gyakorlati ismeretek megszerzéséhez azonban sem Selmezbánya, sem Budapest környéke elegendőt nem nyújt, aminthogy nem igen felel meg a kívánalmaknak ebben a tekintetben nagyobb vidéki városaink egyike sem.

Az alaposabb gyakorlati kiképzés biztosítása érdekében mulhatlanul szükségesnek vélem, hogy valamelyik olyan vidéken, ahol nagyobb szabású, rendszeres erdőgazdaság folyik, közvetlenül az erdők közelében *katonai táborszerű telep* létesíttessék, ahova a szaktanárok hallgatóikkal évente, a nyári félévben néhány hétre (pl. 6 hétre) kivonuljanak abból a célból, hogy ezt a néhány hetet tisztán gyakorlatok tartására használják fel. *Tul. regézes*

Ennek előbb-utóbb be kell következnie, akár Selmezbányán marad az erdészeti főiskola, akár Budapestre helyeztetik át. Be kell következnie annyival inkább, mivel a gyakorlati tanítás igényeinek egyébként sem felel meg a mai rendszer, amely mellett a külső gyakorlatokra a legfontosabb tárgyakból is, aminők pl. az erdőrendezéstan, az erdőbecsléstan avagy az erdőmiveléstan, csak hetenként egy vagy két délután, esetleg egy egész nap (az egész nyári félévben tehát összesen 5—10 egész nap) jut. Mert a szokásos nyári nagygyakorlatok nem annyira az egyes tárgyak gyakorlati tanítását, mint inkább azt a célt szolgálják, hogy a hallgatók egyes nagyobb erdőgazdaságokat a maguk egészében megtekintsenek s ezáltal szakismereteiket általánosságban bővítsék. *a hávékorszakban*

A gyakorlati oktatás kérdését eszerint könnyen és jól meg lehetne oldani akkor is, ha a főiskola Budapesten lenne

X és gazdasági főiskoláival jussan összekötötte?
440 *Ugy remél!*

és Budapestnek Selmeczbánya felett még mindig meglen-
nének e fentebb jelzett nagy előnyei.

Lássuk most az *áthelyezéssel járó költségek kérdését*. Tény az, hogy a főiskolának Budapestre helyezése tetemes költséggel járna. De *vajjon ha Selmeczbányán marad a főiskola, annak továbbfejlesztése nem követel-e szintén nagy áldozatokat?*

Hogy főiskolánk a hozzáfűzött igényeknek teljes mértékben megfeleljen s valóban a kor színvonalára jusson, elodázhatlanul szükséges, hogy a bányászati főiskolával való szorosabb kapcsolata mielőbb megszűnjék, amit ma már nemcsak az erdészeti, hanem a bányászati szakkörök is sürgetnek. Ebben az esetben az erdészeti szaktanárok számának már is égetően szükségessé vált szaporításán kívül, *) a jelenleg az erdészek és bányászok részére közösen előadott tantárgyak számára is több új tanszéket kellene szervezni. A tanszékek szaporításával járó és az egyéb *sürgős építkezések maguk legalább is egy millió korona költséget igényelnének*, nem számítva a további berendezések költségeit, anélkül, hogy Selmeczbányán a helyszüke, a legkedvezőtlenebb terepviszonyok miatt biztosítékunk volna arra, hogy az új építkezések a célnak legmegfelelőbben lesznek eszközölhetők.

De az erdészetnek a főiskola fejlesztésével kapcsolatban még más igényei is vannak. A közel jövő feladatát kell hogy képezze ugyanis a jelenleg kis személyzettel és szerény eszközökkel működő *erdészeti kísérleti állomásnak az eddiginél jóval szélesebb alapokra való fektetése*. Az erdőgazdaság és az erdészeti ipar minden ágára kiterjedő kísér-

*) Elodázhatlanul szükséges pl. az erdészeti politika, az erdészeti statisztika (s a kereskedelmi ismeretek számára új tanszéknek mielőbbi felállítása.

letek és tudományos kutatásoknak olyan állandó műhelye lenne ez a kibővített kísérleti állomás, amelyben az illető szaktanárok irányítása mellett, kiváló szakembereknek egész csapata foglalkoznék első sorban is a gyakorlati élet által kijelölt s az erdők jövedelmezésének fokozását célzó kérdések tudományos és gyakorlati alapokon való megoldásával.

Ez a kísérleti állomás jó szolgálatot tenne a főiskolai tanításnak minden egyébtől eltekintve már azáltal is, hogy megkönnyítené a mai rendszer némely hibáinak orvoslását. A mai rendszer mellett a tanítás a nagyszámu elméleti tárgyak keretében sok olyan anyagot ölel fel, amelylyel a végzett szakembereknek 99%-a sohasem foglalkozhatik a gyakorlati életben, de amelyre magának az erdészeti szaknak az erdészeti tudományok fejlesztése és egyes gyakorlati kérdések megoldása érdekében mégis szüksége van. Feleslegesnek nem tartom ugyan, sőt ellenkezőleg kívánatosnak vélem, hogy ezek a tudományok továbbra is előadassanak a főiskolán, de nem kellene megkövetelni mindenkitől azoknak a mai terjedelemben való hallgatását, a gyakorlati tárgyak rovására. Teljesen elegendő volna, ha ezekben a tudományágakban a hallgatók közül csak olyanok képeznék ki magukat, akik azokhoz különösebb hajlamot éreznek magukban. Az ilyenek később, a kellő gyakorlati ismeretek megszerzése után, a kísérleti állomáson lennének alkalmazhatók s itt értékesíthetnék különleges ismereteiket az egész erdészet javára. Korántsem szállana alább ezzel a főiskolán a tanítás színvonala, sőt ellenkezőleg még emelkednék, mert elérnők azt, hogy mélyebben szánthatnánk azoknak a tárgyaknak a tanításánál, amelyeknél mélyebbre szántani tényleg szükséges volna.

A nagyobbszabásu erdészeti kísérleti állomás egyfelől

el sem képzelhető másképp mint a főiskolával kapcsolatban, de másfelől az is világos, hogy ennek a kísérleti állomásnak a legmegfelelőbb helye Budapesten, a közgazdasági és tudományos élet középpontjában volna, mert csak ott találná meg mindazokat az eszközöket, azokat a rokonintézeteket, amelyeknek segélyével, illetve támogatásával, feladatának legsikeresebben megfelelhette, itt kereshetnék fel azt az ország minden részéből legkönnyebben.

Nehéz volna még ezuttal számokban pontosan kifejezni, hogy a főiskola továbbfejlesztése és a kísérleti állomás kibővítése együtt, egészben mekkora összeget igényelne. Annyi azonban bizonyos, hogy erre a célra olyan tetemes költségre volna szükség, amelynek kiadása előtt nagyon megfontolandó, vajjon az Selmezbányán használtassék-e fel csak azért, mivel itt az erdészeti főiskolának egy, ezelőtt 15 évvel 300.000 korona költségen emelt olyan épülete van, amely az erdészeti főiskola elvitele esetén más célra is jól felhasználható, ha az állam a várost az erdészeti főiskola áthelyezéséből származó veszteségeért valamely módon — pl. katonaság ide helyezése által — kárpótolná, amire a város mindenesetre joggal tarthat igényt. Mert ezen az épületen kívül a főiskola alig hagyna Selmezbányán még valamit, ami jelentékenyebb értéket képviselne. Legfeljebb a jelenlegi botanikus kert jöhetne még szóba, amelyet a főiskolára nézve Budapesten a létesítendő új egyetemi botanikus kert pótolhatna. A kisiblyei tanulmányi erdőt, mivel céljának amugy sem felel meg, a főiskola könnyen nélkülözhetné.

Tény az, hogy a főiskola továbbfejlesztése és a kísérleti állomás kibővítése Selmezbányán nem követelne sokkal kevesebb anyagi áldozatot az állam részéről, mintha a főiskola Budapestre helyeztetnék át s ugyanott létesítenék

a jövő igényeinek megfelelő, nagyszabású központi kísérleti állomás is. *A nagyobb költség ebben az esetben Magyarország erdőgazdaságába fektetett olyan beruházásnak volna tekinthető, amely kamatait már a közel jövőben bőségesen meghozná.*

Teljesen értem, ha Selmezbánya városa minden lehető elkövet azért, hogy fejlődésre vágyó főiskolánkat továbbra is magához lánczolja. Ilyen országos jelentőségű kérdés eldöntésénél azonban nem lehetnek irányadók egy elszigetelt fekvésű és sajnos módon hanyatló város érdekei, amely érdekek különben is, legalább részben, más módon is kielégíthetők volnának. *U a nemzeti, magyarországi érdeke?*

A pesti megnövekedett fűrésztelepről nem szabad megfeledkezni eldöntött felvétel stb.

Magashegyégi erdőültetések a máramarosszigeti m. kir. erdőgazgatóság területében.

Irta: *Lonkay Antal.*

(Befejezés.)

Avágásterületeknek ültetésre való előkészítése lehetőleg még ősszel történik meg. A szálfavágás kitermelési munkáihoz tartozik a nem értékesíthető fenyőcsucs- és galyfának s a lehántott és ott maradt kéregnek sorokba való összerakása.

A májusban döntött szálfák csucsait augusztusban szokták levágni. A csucok levágása után az egész szálfamennyiséget a csuszatókhoz közelítik.

Októberben, novemberben lehet hozzáfogni a csucok, galyak és más hulladékok összerakásához.

A gerincztől a völgy felé és vissza haladva, keskeny párhuzamos sorokba rakjuk fel a vágás összes lomjait, a sorokat helyenként megszakítjuk, hogy közöttük könnyen lehessen közlekedni. Szokták a lomot apró halmokba is rakni s csak az a fő, hogy se a sorok, se a halmok szélesek ne legyenek, mert különben a legsikerültebb ültetést is feltételezve, hézagossá lesz a fiatalosunk, a lomok elkorhadása után egész nyiladékok maradnak üresen.

A szálfák eregetésekor a munkát akadályozó csucokat is legalyazzák. Hogy a lomsorok és halmok tulságosan szélesek és